

RUTA DELS AMERICANOS DE SITGES

1

1. Nucli Antic

Proposem començar l'itinerari amb una visita a la Casa Bacardí (Plaça de l'Ajuntament, 11), que ens evoca al sitgetà Facundo Bacardí, fundador a Santiago de Cuba d'una de les destil·leries de rom més conegudes del món. Ja del tot immersos en el context històric dels americanos, no deixem els casc antic, on podem admirar les façanes de l'ajuntament i de l'església -amb el rellotge de la vila- que el capital dels indians van contribuir a finançar. Ben properes hi tenim també les cases d'Aleix Vidal Quadras (c/ de la Davallada, 12), de Manuel Jacas (Port de n'Alegre, 2) i de Manuel Vidal Quadras (Port de n'Alegre, 9), i les Cotxeres Vidal Quadras (Baluard Vidal i Quadras), totes elles construccions neoclàssiques realitzades entre 1852 i 1856.

2. Passeig de la Ribera

Després de passar davant dels Museus Cau Ferrat i Maricel seguim cap al Passeig de la Ribera, façana marítima on podem veure cases de diverses èpoques i estils. Al número 3, destaca la casa de Josep Barnet, comerciant que va fundar a Santiago de Cuba el Viejo Vapor. Coneguda com la Villa Lola, la casa va ser enderrocada i reconstruïda idèntica a l'original. Al número 17 se situa la casa que Antoni Serra, un dels fundadors de Vichy Catalán, va encarregar a l'arquitecte Salvador Vinyals. Altres edificis remarcables són les cases d'Isabel Ferret (núm. 29), de Marina Planas (núm. 22), de Simó Llauredó (núm. 20) i de Francesc Robert (núm. 18).

3. Carrer del Bonaire

Enfilem pel carrer del Bonaire, on podem gaudir d'un conjunt de cases eclèctiques entre les quals destaquem la de l'americano Francesc Julià (núm. 26), enriquit amb el negoci del sucre i el cafè, transformada en hotel. Si tombem pel carrer Parellades, trobarem cases destacables com la Vilanova (núm. 11). A mig carrer de Sant Pau (núm. 24), trobem l'edifici de l'arquitecte Elies Rogent construït per a Agustí Amell, enriquit a Aguadilla (Puerto Rico) amb diversos negocis d'importació i exportació.

4. Plaça del Cap de la Vila

La casa de Bartomeu Carbonell, al número 2 de la plaça, és un dels edificis més representatius dels americanos sitgetans. Obra de l'arquitecte Ignasi Mas i Morell, en destaquen els elements modernistes com els balcons i, sobretot, la torre del rellotge, decorada amb un acolorit trencadís. Al carrer Major (núm. 24) hi ha la casa de Bartomeu Misas, primer president de l'Agrupació Catalanista i destacat polític local. D'altres edificis a la zona són les cases d'Antoni Almirall (Aigua, 17) i Francesc Ferret (Sant Francesc, 1).

5. Carrer de Sant Bartomeu

Seguim pel carrer de Sant Bartomeu on, ja al número 1, hi trobem la casa de Joan Amell, germà d'Agustí i sogre de Francesc Julià, amb els quals va fundar a Puerto Rico la societat Amell, Julià i Cia. Les cases Ballester, al número 8, de Daniel Robert, al 24, l'eclèctica de Joan Robert, al 28, i la casa de Josep Carbonell (núm. 26) són altres exemples de cases d'americanos que veurem a mesura que pugem en direcció al carrer d'Artur Carbonell.

6

6. Carrer d'Artur Carbonell

Ens dirigim a la Villa Havemann, situada al número 11, una torre i capella obra de Josep Domènech Estapà. Al mateix carrer hi trobem Villa Subur (núm. 23) i Villa Remei (núm. 25) amb esgrafiats i balconades de ferro forjat, una mostra del modernisme del Garraf.

7. Carrer de l'Illa de Cuba

Si el nom d'aquest carrer ja és una referència evident a les terres que donaren nous horitzons a la vida d'aquests sitgetans empenedors, també les construccions que hi trobarem, totes de gran bellesa i sumptuositat, són evidència de l'èxit que alguns assoliren en els seus negocis a Ultramar. La modernista Villa Avelina, de Bonaventura Blay, al número 35, obra de l'arquitecte Buhigas Monravà, és una de les més espectaculars. Destaquem també la de Josep Carbonell al núm. 34, la de l'empresari licorer Manuel Planes, al número 21, i al 2 la noucentista del terratinent vinculat a la indústria sucraera Francesc Bartés, que va morir a l'Havana.

8

8. Carrer de Jesús

Recomanem acostar-se a l'Hotel Medium Sitges Park, antiga casa de Severià Virella (Jesús, 16). Construïda per Gaietà Buhigas el 1896, és una espectacular construcció d'estil eclèctic amb torre i palmeres incloses, com altres edificacions dels americanos sitgetans. Al número 28 s'alça la casa del comerciant establert a Cuba, Llorenç Cardó.

9

9. Carrer de Francesc Gumà

A la cantonada del carrer Jesús amb Francesc Gumà se situa la Villa Rosa, antiga residència de Jaume Hill, d'estil eclèctic. Si enfilem aquest carrer, trobarem la del comerciant i navilier Pere Carreras, al número 23, tot un exemple d'edificació modernista amb exuberant decoració de motius florals esculpida a les façanes. L'antic Casino (núm. 6-14) va ser fundat l'any 1871 pels americanos i encara avui promou activitats pels vilatans. Properes hi tenim les cases de Pere Catasús i de Josep Planas (Sant Isidre, 31 i 33) i no gaire lluny la Villa Anita que va pertànyer a Josep Ferrer i Torralbes (Santiago Rusiñol, 33).

10. Estació de Ferrocarril

El carrer de Francesc Gumà i Ferran, que honora l'americano vilanoví promotor del ferrocarril Barcelona -Vilanova -Valls, ens porta directament a l'estació de Sitges. L'edifici data de 1881, el mateix any en què va ser inaugurat el primer tram d'aquesta línia gràcies a la inversió dels catalans establerts a Cuba, molts d'ells sitgetans que van aportar un terç del capital.

11. Extensió Santuari de la Mare de Déu del Vinyet

Proposem una extensió a l'acollidor Santuari de la Mare de Déu del Vinyet, als afores de la vila, lloc de culte dels sitgetans des de l'Edat Mitjana. Els americanos s'encomanaven a aquesta verge abans de marxar al nou món. A l'interior hi trobem un retaule dedicat a sant Elm, patró dels mariners.

12. Extensió al Cementiri de Sant Sebastià

Acabarem la ruta amb una visita al Cementiri de Sant Sebastià, que encara conserva singulars panteons que es van fer construir alguns americanos com els de Manuel Vidal Quadras (1856), obra d'Alejandro Mariotti, el d'Antoni Serra Ferret (1901), de Josep Reynés, i el de Jaume Brassó Mainès (1923), del qual en destaca l'escultura de Pere Jou.

Al llarg del segle XVIII i XIX Sitges va protagonitzar una de les onades migratòries cap a Amèrica més importants del territori català. S'instal·laren primerament per tota la costa americana des de l'Argentina, l'Uruguai, Veneçuela, Colòmbia i fins a Mèxic, concentrant-se al s. XIX a Cuba i Puerto Rico. Els emigrants i comerciants de Sitges van establir una xarxa al nou món que els va permetre exportar els vins i després el calçat que produïa. Alguns van mantenir i van fer créixer els seus negocis allà per força temps, com Facundo Bacardí o Andreu Brugal. D'altres van tornar a la seva vila natal, des d'on van participar en el desenvolupament industrial de Catalunya, i on van ser els artífexs de la transformació urbanística de la vila, amb la compravenda de vinyes, solars, i edificacions. Els americanos que van assolir èxit econòmic es van construir luxoses cases, de les quals se'n conserva una rica mostra dels estils neoclàssic, eclèctic, modernista i racionalista.

ITINERARI CULTURAL DEL CONSELL D'EUROPA

Un projecte de cooperació en l'àmbit del patrimoni cultural, educatiu i turístic d'Europa, orientat a l'elaboració i promoció d'un o diversos itineraris basats en una ruta històrica, un concepte cultural, una figura o fenomen amb una importància transnacional i significat per a l'enteniment i el respecte dels valors comuns europeus. Pot ser una ruta física o una xarxa d'enclavaments patrimonials. Un total de 33 Itineraris culturals, dedicats a diversos temes del patrimoni cultural (arquitectura, art, prehistòria, personatges històrics, rutes religioses, cultures tradicionals...) posseeixen actualment aquest esment del Consell d'Europa.

c/ Bonaventura
Carreras, 11
17255 Begur (Girona)

615 13 54 43
info@municipisindians.cat
www.municipisindians.cat

TURISME SITGES
Pl. Eduard Maristany
(de l'estació)
93 894 42 51

AGIS
www.agistiges.com
info@agistiges.com
619 793 199.

Ajuntament
de Sitges

Diputació
Barcelona

Diputació de Girona

Diputació Tarragona

RUTA DELS AMERICANOS DE SITGES

QUI SOM

La **Xarxa de Municipis Indians** neix amb la finalitat d'investigar, identificar i difondre el patrimoni material i immaterial dels indians a Catalunya. Amb aquest propòsit oferim un seguit de rutes que podreu dur a terme a cadascun dels municipis que integren aquesta entitat.

A més, volem desenvolupar un projecte comú, que permeti crear **instruments que impulsin el coneixement de la història i cultura compartida entre els municipis**; i amb el continent americà. I que ajudi a contribuir a la recuperació, conservació i difusió del llegat indi dels municipis que integren la Xarxa.

Formen part de la Xarxa els municipis catalans amb tradició indiana i que compleixin els següents requisits mínims: que existeixi justificació històrica, presència d'elements materials i capacitat d'organització del municipi.

Formen part de la Xarxa els següents municipis:

- Arenys de Mar
- Begur
- Blanes
- Calonge-Sant Antoni
- Districte Sant Andreu - BCN
- Lloret de Mar
- Palafrugell
- Sant Pere de Ribes
- Sitges
- Torredembarra
- Tossa de Mar
- Consorci de PT Costa del Maresme